

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 182/03-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. augusta 2003 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. V. R., bytom B. B., zastúpeného advokátom JUDr. O. Š., Advokátska kancelária, B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv a slobôd zaručených čl. 11 Listiny základných práv a slobôd, čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 7 C 141/01-44 zo 7. februára 2002 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co 287/02-70 z 10. apríla 2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. V. R. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júla 2003 doručená sťažnosť MUDr. V. R., bytom B. B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. O. Š., Advokátska kancelária, B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv a slobôd zaručených čl. 11 Listiny základných práv

a slobôd, čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C 141/01-44 zo 7. februára 2002 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 287/02-70 z 10. apríla 2003. Porušenie svojich základných práv vidí sťažovateľ v nasledovnom skutkovom stave:

Citovanými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu bola zamietnutá žaloba proti Všeobecnej zdravotnej poisťovni v Bratislave (ďalej len „VZP“) o zaplatenie istiny 131 312,76 Sk s príslušenstvom z dôvodu predčasnosti jej podania. Uvedené rozsudky nadobudli právoplatnosť 19. mája 2003.

Sťažovateľ poskytoval zdravotnú starostlivosť poistencom Družstevnej zdravotnej poisťovne Perspektíva (ďalej len „Perspektíva“), ktorá neuhradila v lehote 30 dní doručené faktúry.

Dňa 1. júla 1999 Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky vydalo rozhodnutie č. 3215/1999-A o zrušení povolenia na zriadenie Perspektívy. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 17. júla 1999.

Dňa 20. apríla 2001 krajský súd uznesením č. k. 7 K 70/01-30 na návrh likvidátora vyhlásil konkurz na majetok Perspektívy.

Keďže u zrušenej poisťovne nastala právna skutočnosť predpokladaná zákonom, a to zistenie, že z majetku zrušenej Perspektívy nie je možné uspokojiť záväzky, sťažovateľ si uplatnil zaplatenie záväzkov u VZP z dôvodu ich prechodu.

Súdy zamietli žalobu sťažovateľa s odôvodnením, že ide o predčasný návrh sťažovateľa, pretože lehoty uvedené v ustanovení § 34 ods. 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“) na uhradenie záväzkov zrušenej poisťovne ešte neuplynuli.

K prechodu záväzkov nemôže dôjsť pred skončením likvidácie. Preto súd považoval žalobu za predčasnú a túto zamietol.

Podľa názoru sťažovateľa tvrdenie všeobecného súdu, podľa ktorého prechod záväzkov ešte nenastal, treba považovať za nesprávne posúdenie veci po právnej stránke, lebo pred účinnosťou zákona č. 233/2001 Z. z. (novela zákona o zdravotnom poistení) nebola stanovená lehota na plnenie a pre VZP vznikla povinnosť plniť ihneď po prechode záväzku. Podľa sťažovateľa súd nemôže v dôsledku prijatia novely dodatočne predĺžiť lehotu na plnenie záväzku vzniknutého v čase pred účinnosťou zákona, pretože právna norma v podmienkach demokratického štátu pôsobí v zásade do budúcnosti, a nie do minulosti.

Samotný zákon č. 233/2001 Z. z. neobsahuje žiadne intertemporálne ustanovenia, v ktorých by bola stanovená výnimka z princípu zákazu retroaktivity

Samotné ustanovenie § 34 ods. 6 zákona o zdravotnom poistení je podľa názoru sťažovateľa porušením jeho základných práv a slobôd. Zamietnutie návrhu na zaplatenie úhrad považuje sťažovateľ za zvláštny druh vyvlastnenia jeho vlastníctva nedefinovaného zákonom, na ktoré neboli splnené podmienky predpokladané ústavou. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jeho práv, zrušil oba uvedené rozsudky všeobecných súdov a priznal mu primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 000 Sk.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo

slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na takéto nedostatky upozornil, uznesenie na nemusí odôvodniť.

Ústavný súd predbežne preskúmal sťažnosť sťažovateľa, ako aj oba rozsudky všeobecných súdov, ktorými mali byť porušené jeho základné práva.

Podľa názoru oboch súdov návrh sťažovateľa bolo potrebné považovať za predčasný, pretože lehota uvedená v ustanovení § 34 ods. 6 zákona o zdravotnom poistení pre uhradenie záväzkov zrušenej poisťovne ešte neuplynula. Na túto skutočnosť bolo potrebné prihliadnuť, keď podľa názoru súdu novela citovaného zákona len dopĺňa a upresňuje podmienky prechodu záväzkov z Perspektívy na odporcu, čas a zdroje na plnenie.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno dospieť k záveru, že by rozsudok okresného súdu alebo krajského súdu bolo potrebné považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Bolo nepochybne v právomoci okresného súdu aj krajského súdu príslušné zákonné ustanovenie vyložiť. Rovnako nemožno dospieť ani

k záveru, že by výklad všeobecných súdov bol z ústavného hľadiska neospravedlňiteľný a neutržateľný.

Krajský súd ako dôvod zamietnutia uviedol predčasnosť podania žaloby bez toho, aby poprel žalovaný nárok, a to isté možno konštatovať o príslušenstve k istine.

Ústavný súd vychádza z prezumpcie ústavnosti všetkých ustanovení zákona o zdravotnom poistení .

Ústavný súd nemôže v rámci konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy skúmať ústavnosť zákonov ani ich častí, ale musí vychádzať z prezumpcie zákonov Slovenskej republiky.

Navrhovateľ ako fyzická osoba nepatrí medzi subjekty, ktoré sú aktívne legitimované na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov s ústavou. Taxatívny výpočet týchto subjektov obsahuje čl. 130 ods. 1 písm. a) až e) ústavy. Preto ústavný súd neskúmal argumentáciu sťažovateľa týkajúcu sa údajnej protiústavnosti niektorých ustanovení zákona o zdravotnom poistení.

Na tomto mieste je potrebné uviesť, že sťažovateľ nepreukázal, že by takúto požiadavku vzniesol v konaní pred všeobecným súdom, ktorý je subjektom legitimovaným podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy, a mohol požiadať ústavný súd o preskúmanie súladu citovaného zákona s ústavou.

Podľa doterajšej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže

preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02).

Napadnuté rozsudky všeobecných súdov nie sú zjavne svojvoľné ani neodôvodniteľné. Okresný súd aj krajský súd zistili skutkový stav a aplikovali naň relevantné ustanovenia platného práva, pričom svoj postup v odôvodnení riadne vysvetlili.

Ústavný súd teda na základe zásady subsidiarity obsiahnutej v čl. 127 ods. 1 ústavy nemá právomoc konať ako súd ďalšieho stupňa o napadnutých rozsudkoch okresného súdu a krajského súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. augusta 2003